

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: środa, 18, czerwiec 2025 10:02

Alicja Cisowska

Odsłony: 696

NIK pozytywnie oceniła przygotowanie Specjalistycznych Grup Ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej (SGR) do realizacji ich zadań. Najwyższa Izba Kontroli zwróciła jednakże uwagę na braki kadrowe i szkoleniowe, niedobory sprzętowe oraz niewystarczające wdrożenie zasad organizacyjnych, które negatywnie wpływają na gotowość operacyjną poszczególnych SGR. Stwierdzono m.in. brak minimalnej liczby pojazdów ratowniczych w 10 grupach oraz niedobory w wyposażeniu ratowników. Nie zapewniono np. wystarczającej liczby: kombinezonów, skafandrów nurkowych, sonarów i szybkich testów biologicznych. Jednocześnie NIK wskazała na konieczność wprowadzenia rozwiązań organizacyjnych i prawnych umożliwiających zwiększenie potencjału ratowniczego PSP, w tym zwłaszcza SGR, na wypadek wprowadzenia stanów nadzwyczajnych, w tym na wypadek wojny.

Kluczowym elementem bezpieczeństwa wewnętrznego Polski jest krajowy system ratowniczo-gaśniczy (KSRG), który skupia jednostki ochrony przeciwpożarowej oraz inne służby współpracujące w akcjach ratunkowych. Przedmiotem kontroli NIK były Specjalistyczne Grupy Ratownicze (SGR) Państwowej Straży Pożarnej (PSP). Badane były kwestie organizacyjne, kadrowe, szkoleniowe oraz wyposażenie strażaków, a w szczególności: czy SGR są właściwie przygotowane do realizacji działań mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia i środowiska przed pożarami oraz innymi zagrożeniami.

Kontrolą objęto 18 jednostek: Komendę Główną PSP; 6 komend wojewódzkich PSP w Warszawie, Katowicach, Kielcach, Gorzowie Wlkp., Opolu i Szczecinie; 11 komend powiatowych/miejskich PSP w Warszawie, Kielcach, Sandomierzu, Bytomiu, Bielsku-Białej, Brzegu, Nysie, Zielonej Górze, Gorzowie Wlkp., Szczecinie i Koszalinie.

Najważniejsze ustalenia kontroli

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła przygotowanie Specjalistycznych Grup Ratowniczych PSP do realizacji ich zadań, pomimo stwierdzenia braków i nieprawidłowości w poszczególnych obszarach. W wyniku kontroli stwierdzono brak wymaganej liczby ratowników w 15 spośród 194 specjalistycznych grup ratowniczych (8% grup) oraz niedobory w wyposażeniu SGR, w tym w 10 grupach brak minimalnej liczby pojazdów ratowniczych (5% grup).

Liczba i stan kadrowy SGR

SGR zostały zorganizowane na podstawie zatwierdzonych przez Komendanta Głównego PSP „Zasad organizacji działań ratowniczych (...)”. W okresie objętym kontrolą obowiązywały różne zasady organizacyjne dla różnych dziedzin ratownictwa, w tym wodnego, technicznego i chemicznego. W wyniku kontroli stwierdzono jednak, że Komendant Główny PSP wprowadzając kolejne „Zasady ratownictwa” w poszczególnych dziedzinach ratownictwa, nie analizował stopnia wdrożenia przez jednostki organizacyjne PSP wcześniej wydanych zasad. Mogło to powodować kumulację niedoborów i zakłócić współpracę SGR lepiej i gorzej wyposażonych. Kontrola wykazała, że nie wszystkie jednostki PSP wdrożyły wcześniej wydane zasady, co było spowodowane m.in. brakiem możliwości zakupu wymaganego sprzętu i wyposażenia. W wyniku tego, część grup ratowniczych miała mniej strażaków niż wymagana liczba, a w niektórych specjalistycznych grupach niedobory kadrowe wyniosły do 39%. W wyniku kontroli stwierdzono także, że obowiązujące przepisy dla poszczególnych dziedzin ratownictwa, opracowane przez Komendanta Głównego PSP, nie przewidują zwiększenia potencjału ratowniczego PSP, w tym SGR, dla stanów nadzwyczajnych, w tym stanu wojennego. A wobec ryzyka, że znaczna część strażaków ratowników OSP zostanie zmobilizowana, potencjał KSRG może wręcz ulec znacznemu zmniejszeniu.

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: środa, 18, czerwiec 2025 10:02

Alicja Cisowska

Odsłony: 696

W okresie objętym kontrolą SGR brały intensywny udział w ćwiczeniach i działaniach ratowniczych, w tym z jednoczesnym udziałem grup o różnych specjalnościach oraz innych służb, co sprzyjało podwyższeniu potencjału ratowniczego tych formacji. NIK stwierdziła jednak, że nie wszystkie potrzeby szkoleniowe strażaków ratowników wchodzących w skład SGR były zaspokojone. Na przykład przeszkolenia w zakresie przemieszczania gabarytów wymagało 259 (99%) strażaków ratowników specjalistycznych grup ratownictwa technicznego (SGRT).

Analizy wyposażenia SGR wykazały niedobory sprzętu w wielu grupach. Ograniczenia te wpływały na obniżenie gotowości operacyjnej lub nawet jej brak w poszczególnych SGR. Przy czym brak gotowości operacyjnej był równoznaczny z brakiem zdolności do prowadzenia działań ratowniczych. W poszczególnych województwach sięgał on nawet ponad 19% (wskaźniki procentowe dotyczą liczby dni, w których SGR nie utrzymywały żadnego poziomu gotowości operacyjnej w stosunku do liczby dni w okresie, w którym dana SGR funkcjonowała).

Monitoring gotowości operacyjnej SGR opierał się na codziennych deklaracjach poziomu gotowości, które były przesyłane do odpowiednich komend. W razie incydentu, podejmowano decyzje o wysłaniu najbliższej dostępnej grupy do akcji ratowniczej. Analiza gotowości operacyjnej w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2024 r. wykazała, że wiele grup wykazało obniżoną gotowość do działania lub jej brak. Najwyższe wskaźniki braku gotowości odnotowano w województwach: zachodniopomorskim (22,3%), dolnośląskim (21,3%) i pomorskim (19,9%). Najniższe wskaźniki wystąpiły w województwach: lubelskim (3,2%), opolskim (3,3%) i świętokrzyskim (6,5%).

Gotowość operacyjna SGR

NIK oceniła, że Komendant Główny PSP oraz komendanci wojewódzcy sprawowali prawidłowy i rzetelny nadzór nad przygotowaniem i funkcjonowaniem SGR. Obejmował on sprawozdawczość, kontrole, odprawy i inspekcje gotowości. Inspekcje były organizowane przez zespół Komendanta Głównego PSP podczas krajowych ćwiczeń ratowniczych, które odbywały się cztery razy w roku. Z kolei zespoły komendantów wojewódzkich przeprowadziły tylko w 2023 roku – 217 własnych inspekcji.

Wnioski NIK

Do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o:

- podjęcie działań, w porozumieniu z Komendantem Głównym PSP, w celu doposażenia SGR w niezbędne pojazdy i podstawowy sprzęt ratowniczy;
- wprowadzenie jednolitego, stałego systemu dodatków finansowych dla osób funkcyjnych w SGR na czas pełnienia funkcji;
- podjęcie działań legislacyjnych umożliwiających PSP, w tym SGR, wzmocnienie potencjału ratowniczego na czas stanu wojennego, w szczególności z wykorzystaniem emerytowanych strażaków ratowników PSP i potencjału OSP.

Do Komendanta Głównego PSP o:

- wprowadzenie systemu stałych analiz gotowości operacyjnej SGR i przeciwdziałanie przyczynom okresowego obniżania tej gotowości;
- uzależnienie wydawania kolejnych aktualizacji „Zasad organizacji działań ratowniczych” w

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: środa, 18, czerwiec 2025 10:02

Alicja Cisowska

Odsłony: 696

poszczególnych dziedzinach ratownictwa od wyników analizy wdrożenia przez jednostki organizacyjne PSP „Zasad” uprzednio wydanych;

- możliwie szybkie wdrożenie brakujących programów szkolenia specjalistycznego, szczególnie w obszarach ratownictwa wysokościowego, z zakresu konstrukcji i awaryjnego rozładunku cystern drogowych i kolejowych, z zakresu podnoszenia i przemieszczania konstrukcji i elementów budowlanych.

NIK pozytywnie ocenia działania podjęte przez Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Komendanta Głównego PSP celem wdrożenia wniosków pokontrolnych.

Źródło: NIK